

УДК 378.4 (438) (091)

DOI: 10.31723/2524–0447–2018–27–2–264–275

Оксана Андріївна Гиса

<http://orcid.org/0000–0003–2236–7498>

кандидат мистецтвознавства, концертмейстер кафедри
театрального мистецтва Тернопільського національного
педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка
oksana.hysa@gmail.com

ЯГЕЛЛОНСЬКА ТРАДИЦІЯ В ПОЛЬЩІ В АСПЕКТІ ЗУСТРІЧНИХ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИХ ФОРМ ДЕРЖАВОТВОРЧОЇ СПІВПРАЦІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ В СТРУКТУРІ ЯГЕЛЛОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Мета дослідження: проаналізувати діяльність Краківського та Львівського університетів у руслі ягеллонської традиції Польщі й України від часу їхнього заснування (1364–1661 рр.) до початку XXI ст. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні культурологічного методу для осмислення в загальнокультурному колі спеціальних ліній творчо-організаційної, наукової та мистецькотворчої, педагогічно-просвітницької діяльності, як це об'єктивно-історично склалося на терені ягеллонства в Польщі і його відгомоні в Україні. **Системного методу** — для усвідомлення складно диференційованої й одночасно світоглядно цілісної якості ягеллонства в Польщі, завдяки чому виявлено його прояви в діяльності закладів і особистостей із XIX на XX ст. **Музикознавчо-аналітичного методу** — для вивчення окремої стильової типології та історіографічних надбань. **Наукова новизна** полягає у виокремленні культурного феномена ягеллонства у зв'язку з особливостями заснування та функціонування музикологічних кафедр у Краківському та Львівському університетах. **Висновки.** На основі опрацювання джерельного матеріалу вперше в польському й українському музикознавстві виявлено, що: історично суттєвою корегуючою складовою буття Ягеллонського і Львівського стала нео-ягеллонська-панславистська світоглядна хвиля XIX — першої половини XX ст., свідомством впливовості якої є «рівняння на європейський Схід» найвидатніших представників культури й мистецтва Польщі XX ст. Отже, історична пов'язаність Ягеллонського і Львівського університетів як таких, що мали й мають можливості вибирати свої пріоритетні навчально-наукові напрямки, спрямовуючи останні чи до ягеллонської генези, чи до актуальних узагальнюючих європейських позицій, чи до певного ситуаційного національного вибору, які невіддільні

від культурного генокоду навчального закладу, що дав початок системі освіти Польщі та України.

Ключові слова: ягеллонська культурна традиція, музикологічна школа, європейська академічна освіта.

Hysa O. A., Ph.D. in History of Arts, Ternopil National V. Gnatyuk Pedagogical University, accompanist of the Department of Theater Arts

Jagiellonian tradition in Poland in the aspect of mutual cultural-historical forms of state-building cooperation of the Slavic peoples and its projection in the structure of the Jagiellonian University

*The purpose of the research — to analyze the activities of Krakow and Lviv Universities in the context of the Jagiellonian tradition of Poland and Ukraine since the time of their foundation (1364–1661) till the beginning of the XXI-st century. **Methodology** of the research was to apply several methods. The cultural-logical method was used for comprehension of special lines of the several activities in the general cultural circle. Among them are creatively-organizational, scientific, artistic and creative, pedagogical and educational activities, as it formed objectively and historically in the field of the Jagiellonian tradition in Poland and its echoes in Ukraine. The system method was used to understand the complexly differentiated and ideologically integral quality of the Jagiellonian tradition in Poland at the same time, thus allowed to reveal its manifestations in the activities of the institutions and individuals from the 19th to the 20th centuries. The musical-analytical method was used for studying of the separate style typology and historiographical attainments. **Scientific novelty** is in highlighting of the cultural phenomenon of the Jagiellonian tradition in connection with the peculiarities of the founding and functioning of the musicological chairs in Krakow and Lviv Universities. **Conclusions.** It had been discovered for the first time in the Polish and Ukrainian musicology that the historically significant corrective component of the existence of the Jagiellonian and Lviv universities became the Neojagiellonian-Pan-Slavic outlook wave of the XIX-th — the first half of the XX-th century, whose evidence of influence was the «equation to the European East» of the most prominent representatives of the culture and art in Poland in the XX century. These conclusions had been made on the basis of working out of the source material. Consequently, the historical connection of the Jagiellonian and Lviv Universities is that they had and have an opportunity to choose their priority educational and scientific directions, as well as a direction of them either to the Jagiellonian genesis, either to actual generalized European positions, or either to a certain situational national choice, which are inseparable from the cultural gene code of the educational institution, which gave rise to the educational system of Poland and Ukraine.*

Keywords: Jagiellonian cultural tradition, musicology school, European academic education.

Гіса Оксана Андреевна, концертмейстер кафедри театрального мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

Ягеллонська традиція в Польщі в аспекте зустрічних культурно-історических форм державного співробітництва слов'янських народів і її проєкція в структурі Ягеллонського університету

Цель дослідження — проаналізувати діяльність Краківського і Львівського університетів в руслі ягеллонської традиції Польщі і України від часу їх заснування (1364–1661 гг.) до початку ХХІ століття. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні, по-перше, культурологічного методу — для осмислення в загальнокультурному колі спеціальних ліній творчої-організаційної, наукової і творчої, педагогічно-просвітницької діяльності, яка об'єктивно-історично складалась на території існування ягеллонства в Польщі, і його відгалужень в Україні. По-друге, системного методу — для усвідомлення складної диференційованої і одночасно світоглядно цілісної картини якості ягеллонства в Польщі, завдяки чому виявлені його прояви в діяльності установ і осіб з ХІХ по ХХ в. По-третє, музикознавчо-аналітичного методу — для вивчення окремої стилістичної типології і історіографічних досягнень. **Наукова новизна** полягає в виділенні такого культурного феномену як ягеллонство в зв'язі з особливостями створення і функціонування музикознавчих кафедр в Краківському і Львівському університетах. **Висновки.** На основі обробки вихідного матеріалу вперше в польському і українському музикознавстві виявлено, що історично суттєвою коректуючою складовою буття Ягеллонського і Львівського університетів стала неоягеллонсько-панславистська світоглядно-етнокультурна хвиля ХІХ — першої половини ХХ в., свідченням впливу якої є «рівняння на європейський Схід» видатних представників культури і мистецтва Польщі ХХ в. Ітак, історична зв'язаність Ягеллонського і Львівського університетів як таких, які мали і мають можливість вибирати свої пріоритетні навчально-наукові напрями, орієнтуючи останні або в ягеллонський генезис, або к актуальним узагальнюючим європейським позиціям, або к певній ситуаційній національній вибірці, які невідокремлені від культурного генокоду навчального закладу, що дало початок системі освіти Польщі і України.

Ключові слова: ягеллонська культурна традиція, музикознавча школа, європейське академічне виховання.

Актуальність теми дослідження. Багатозмістовним і повчальним етапом у розвитку української нації є феномен ягеллонства, який зумовив, з одного боку, формування українського національного мис-

лення і самоствердження, породивши класику Козацької доби, а з другого — визначив зростання державної величі Польщі. Остання у співіснуванні польського, литовського та українського народів і дво-конфесійного церковного виявлення (католицизму і православ'я), унікального в бутті Європи XV–XVI ст., представила в художній сфері здобутки сарматизму, який, будучи породженням саме польської національної культури і мистецтва, мав також принципові паралелі до культурних настанов України, Угорщини, Росії, Франції й інших країн, де візантійсько-православні засади спліталися з показниками західноєвропейських релігійних і світоглядних впливів. Протягом останнього часу специфіка ягеллонства розглядалась у працях польських та українських авторів, коли висвітлювалися проблеми сарматської культури (Л. Танаєва [9]), а також польського бідермайєра (Є. Маліновський [6], І. Подобас [7], М. Тазбір [13] й ін.).

Аналіз наукових публікацій. Закономірно, що музикознавчі дослідження, які так чи інакше торкалися художньо вираженого «краків'янства» в польському суспільстві першої половини XX ст., були задіяні в публікаційній роботі (праці І. Белзи [1], Е. Волинського [2], З. Ліси [5; 11]). Вони на основі конкретики музичного матеріалу порушували питання культурної парадигми Польщі, сформованої ягеллонським злетом державно-політичної та культурної творчості в добу польського Ренесансу, і відновлення на початку XX ст. національного розумового концепту). Проте ця проблема недостатньо висвітлена в українському та зарубіжному музикознавстві і потребує більш глибокого осмислення.

Наукова новизна полягає у виокремленні культурного феномена ягеллонства у зв'язку з особливостями заснування та функціонування музикологічних кафедр у Краківському та Львівському університетах.

Мета дослідження — проаналізувати діяльність Краківського та Львівського університетів у руслі ягеллонської традиції Польщі й України від часу їхнього заснування (1364–1661 рр.) до початку XXI ст.

Виклад основного матеріалу. Ягеллонська культурна лінія пов'язана з особистістю того, чий ім'ям названий відповідний культурний феномен: великий князь литовський і згодом король Польщі Ягелло. Він увійшов в історію як організатор опору слов'янської співдружності хрестовому походу Тевтонського ордену. Останній у 1410 р. в Грюнвальдській битві був щент розгромлений об'єднаними силами

Польщі, Литви й Русі, чим було завдано нищівного удару по німецькій експансії в слов'янські землі. Ця перемога зупинила винищення слов'янства, яке втратило полабські території у теперішній Східній Німеччині, а щодо долі найближчих сусідів і союзників — балтів, литовців і прусів, то вони були поневолені у XV ст., залишивши назву Пруссія для східнонімецького ареалу [5, с. 34].

Зрозуміло, що цей воєнний успіх був здійснений на хвилі державно-будівничих і політично-дипломатичних зусиль, невіддільних від самобутньої релігійної установки, суттю якої було допущення співіснування в єдиній державі православного і католицького віросповідання, а також терпимість до язичеських традицій Литви. Не забуваймо, що Велика Литва почала складатися у XIII ст. в історичний момент походів хана Батия і його наступників на Київську Русь, її захоплення і розграбування монголами, а більш як через сто років великий князь литовський Вітовт запропонував Русі поміч і кияни її прийняли — з умовою православного хрещення князя і його війська, тоді як народ литовський залишався в язичестві.

Так історичними обставинами виділилася литовська магнатерія як релігійно споріднена з руськими князями і боярами, складаючи з останніми привілейовану спільноту населення Великого князівства Литовського. І згодом, коли воно об'єдналося з Польським королівством і литовці прийняли католицизм, саме магнатерія, зокрема в особах князів Острозьких, Адама Кисіля, Богдана Хмельницького і його полковників, зберігала вірність православ'ю, апелюючи до кровної спорідненості з ромеями, на відміну від польської магнатерії. «Саме у середовищі литовської магнатерії прийнято було захищати порідненість з легендарними римськими воїнами, які прибули першими в Литву з Палеомом, що їх «підносило над ляхами» — і про це говорилося ще до Унії» [13, с. 282]. А загалом помітним був «утопізм шляхетської ідеології» [13, с.16], який «відрізнявся від утопій Бекона і Кампанелли тим, що польське «місто Сонця» вважалося реально існуючим» [13, с. 282].

Ця унікальність польського та українського (руського) в Ягеллонській державі ренесансного її внеску в культуру Європи не завжди повною мірою оцінюється у вітчизняних виданнях. Так, у книзі У. Граб'яно з добрими намірами стверджується, що історія «дає можливість оцінити роль Польщі в поширенні ренесансно-барокових ідей на музичну культуру західних земель України...» [3, с. 102]. Отже, Польщі визначена роль «каналу зв'язку» Захід — Схід, що фактично є прини-

женням статусу країни: середньовічна Польща була величною не «поширенням» західноєвропейських здобутків, а виробленням культурної програми, якої не мала жодна країна Європи, що й зумовлювало інтенсивність «поширення» вказаних здобутків в умовах автономії її релігійно-державного утворення.

Ягеллонська позиція в релігійно-культурному розкладі піднесла Польщу, по-перше, на п'єдестал держави «від моря до моря», а, по-друге, і це культурно найсуттєвіше, — на провідне становище у слов'янському світі щодо захисту своєї расово-ментальної своєрідності і збереження національних розмежувань у тому політично-державному цілому. Краків як столиця, будучи на перехресті Литви, Польщі і Русі, постав у втіленні культурно-освітнього і релігійного єднання. Тож, випереджаючи політично-освітні діяння Ягелло, грамотою польського короля Казимира III 12 травня 1364 року було проголошено заснування Краківського університету [10], в якому одразу виділилися 11 кафедр: 8 правознавчих, 2 медичні і 1 вільних мистецтв (на створення кафедри богослов'я не було одержано дозволу папи). Однак розпочата побудова відповідних приміщень та необхідні організаційні заходи не набули належного розмаху, а зі смертю Казимира III все взагалі завмерло.

Та в 1400 році Ягелло відновив діяльність університету, що мало особливе значення і для Польщі, і для Великого князівства Литовського, і для України-Русі. І поки не були відкриті Кенігзберзький (1544) та Віленський (1579) університети, Краківський був єдиним місцем освітянської і наукової активності на межі Центральної та Східної Європи: «...Краківський університет був головною вищою школою для молоді з князів. Ягелло подавав підтримку литовцям, що навчалися в університеті: у 1409 році він доручив виділити дім для розміщення бідних студентів, особливо тих, які прибули з Литви і Русі. До середини XV ст. в Краківському університеті навчалися біля 70 юнаків з литовського міщанського стану, а також представників шляхти (князі Тедройци, Сапеги, Свірські, Гольшанські)» [9]. Коментуючи той опис, зауважимо, що вказівка на шляхетські роди показує, що це прізвища, які представляли і православну шляхту, в переплетенні князівських нащадків від подружжя православних литовців і русинів, як то було прийнято з часів Київської Русі XIII–XIV ст.

Назва Ягеллонського університету усталилася лише в XIX ст. Спочатку він називався Генеральною школою (*Studium Generale*), потім Краківською академією (*Akademia Krakowska*), пізніше Головною ко-

ронною школою (Szkoła Główna Koronna). Нарешті у XIX ст. отримав свою теперішню назву, що підкреслювало зв'язок засад його діяльності з культурним спадком Ягеллонів. Відзначимо принагідно, що така назва відображала в Польщі узгодження стосунків з польсько-литовською магнатерією, заохочуючи старокатолицькі традиції: згідно з установками надто впливового в Європі релігійного Оксфордського руху на поєднання протестантських і католицьких церков з православ'ям з метою відновлення єдності нерозділеної християнської церкви [8, с. 90–93].

Розглядаючи суть того, що становило єство ягеллонської Польщі та місця в її культурній місії університетських науково-навчальних здобутків, не забуваймо, що ренесансна Річ Посполита була не тільки осередком міжконфесійної гармонії і вже цим благим винятком серед інших європейських країн, а й вмістилищем слов'янської культурно-наукової експансії світового значення. Так, одне ім'я Миколи Коперника емблематизує першість наукових досягнень польського внеску в ренесансні культурні здобутки. І якщо сміливість наукового бачення вченого прирікала його шанувальників поза Польщею до переслідувань католицької інквізиції (доля Дж. Бруно і Г. Галілея відома), то М. Коперник був недоторканим для переслідувачів у Польщі, оскільки старокатолицький статус держави Ягеллонів і мілітарна її міць, продемонстрована Грюнвальдською битвою та наступними діями в європейському світі в контакті з галліканською церквою Франції, надійно захищали польського мислителя від агресивних демонстрацій європейського Заходу і політичних маневрів Московії.

Як відомо, ренесансна Польща сформувала для східнослов'янського музичного світу український кант, що мав принципові вияви пограниччя православної та католицької традицій кантового-шансонного-кансьонного співу. І тому склався парадокс в музично-історичній сфері: будучи народженим ягеллонською Польщею, кант не став виразним явищем польської національної традиції, але виріс у художньо-самодостатню данність та увійшов у національну традицію України.

Ягеллонство запліднило культурно-мистецьке буття Польщі та України в другій половині XIX — на початку XX ст. Поширення панславістських ідей, ширими сповідниками яких були великий польський письменник Б. Прус, знаменитий історик К. Валішевський, видатний український вчений-гуманітарій, професор Харківського університету О. Потебня та інші визначні діячі, орієнтувало польський «прокраківський» нахил: так, З. Носковський, ширий шану-

вальник творчої спадщини Ф. Шопена, звертається до фольклорного шару як такого, що ніяк не відображений у «західника» Ф. Шопена, — до краківського танцювального фольклору. Таке ж фольклорне спрямування існує в народженого в Україні І. Падеревського. І той інтерес до краківсько-ягеллонського осередку мав своє продовження: у провідній діяльності в першій половині ХХ ст. в музиці Польщі вихідців з України К. Шимановського, П. Коханьського, І. Падеревського, В. Малішевського та інших чільних митців.

Ще один злет краківської традиції — післявоєнна Польща, яка в особах Б. Шеффера і К. Пендерецького здобула світове визнання, причому у виявленнях принципового пограниччя — європейські Захід і Схід — як науково-творча, так і композиторська позиція вказаних митців. Саме на хвилі проягеллонських настроїв вибудувалися творчі здобутки Л. Роговського як теоретика індо-перського тла ладового мислення в музиці слов'ян, а також композиторські відкриття А. Пануфніка, якого старопольська, тобто ягеллонська, традиція надихала на програмні та образно-тематичні здобутки, в центрі яких опинилися «Ягеллонський триптих», написаний у 1966 році до 1000-ліття Польської держави і хрещення Польщі. Дослідниця творчості А. Пануфніка Беата Болеславська відзначила, що «Ягеллонський триптих» «відноситься до композицій А. Пануфніка, що спиралися на теми, почерпнуті зі старопольської музики» [11, с. 268].

Множинність творів, в яких композитор звертався до старопольського феномена («Старопольська сюїта», «Готичний концерт» тощо), засвідчує значимість для А. Пануфніка відповідної ідеї, поєднаної з особливою культурно-релігійною традицією, яка єднала Україну і символізувала славу й силу Польщі, уособленої Ягеллом і королями-Ягеллонами [10]. Мова йде про так звану старокатолицьку традицію, що живила і Люблінську унію, але основи якої були закладені першими кроками польської державності й прийняттям християнства. Обставини цього державно-релігійного ствердження зберігають польські народні легенди, в яких фігури Пястів, а з їх роду походив творець польської держави князь Мешко, невіддільні від місіонерської діяльності православних святих Кирила і Мефодія [10].

Історичний огляд надає багатозмістовного навантаження назві Краківського університету — Ягеллонський; цим терміном підводиться підсумок історичним пересіченням державно-релігійних суперечностей, які охоплювали й охоплюють слов'янський світ до сьогодні. Ягеллонська ідея значима в культурі сучасної Польщі, зва-

жаючи на урочисте відзначення у 2010 році 600-ліття Грюнвальдської битви, ідеї якої надихнули С. Морито — композитора і тодішнього ректора Музичного університету ім. Ф. Шопена на створення симфонічного твору, присвяченого державно-воїнському подвигу Ягелла.

Нині структура занять в Ягеллонському університеті дещо відрізняється від того, що була на першому етапі функціонування цього науково-освітнього закладу. Як і при заснуванні, сьогодні суттєве місце посідає юридичний напрям. Вагомі також факультети філософії, астрономії, прикладної інформатики, історії, філології, полоністики, математики, фізики, хімії, біології і науки про Землю, управлінські і соціально-комунікативні дисципліни, політологічні спрямування, біохімічне, біофізичне та біотехнологічне відділення, лікувальний, фармацевтичний напрями, наука про здоров'я тощо [10]. Музикологічні розробки здійснюються в межах історичного факультету, який спрямований на випуск істориків музики, працівників преси і служб масової комунікації в освітленні музичної складової життя суспільства.

Таким чином, спеціально музикознавчий принцип, аналітично-дослідницький пошук стосовно музичних композицій і виконавства опиняються малозадіяними в тематиці наукових розробок представників цього величнього осередку польської освітньої сфери. І тим більш перспективною виявляється лінія порівняння діяльності Ягеллонського і Львівського університетів в ХХ — на початку ХХІ ст., оскільки фундаторський стан першого і похідність від нього другого з названих дозволяє простежити тенденції накопичення музикознавчого заряду в кожному з них. А ягеллонська програма співпраці слов'янського представництва в закладах запліднила компенсативні розділення предметів і дисциплін, що й констатуємо на сьогодні: музикознавчі складові явно превалюють у Львівському університеті порівняно з Ягеллонським. Стосовно цього, можливо, ягеллонство більше проявляється в українському Львові, тоді як Ягеллонський університет дещо відверто солідаризується з західноєвропейською традицією. Хоча відсутність в ньому богословського відділення і безпосереднього зв'язку з ним музикологічного ставить його в опозицію до відповідних німецьких закладів.

Стосовно буття Львівського університету, то він заснований у 1661 році, на хвилі розділу України, в умовах краху ягеллонської єдності православної і католицької складових слов'янства, з певною компенсативною націленістю на укріплення католицьких і греко-като-

лицьких спрямувань в ідеологічному озброєнні навчального закладу. І якщо традиційна «політика лавірування» в багатонаціональному насиченні Австрійської імперії спонукала Йосифа II реформувати Львівський заклад (як і Віденський, Празький університети) у світському напрямі (1784 р., викладання німецькою мовою) з подальшим створенням при ньому українського Studium Ruthenum з україномовним викладанням, то це до ягеллонства мало проблематичний стосунок. А після 1918 року, після полонізації навчання у Львові, закономірним стало своєрідне базування відомої філософської школи у Львові, а не в Кракові — йдеться про Львівсько-Варшавську школу: на теренах університетського Львова «полонієцентризм» був виражений послідовніше, ніж у ягеллонському Кракові.

Ця територіально-культурна контактність Кракова й Львова давали про себе знати: традиційний для обох університетів медієвістичний нахил наукових розробок звертав увагу на українську складову польського Півдня. І тоді ж у ранній радянській довідковій літературі вказувалося на заслуги польського музикознавства в розробці концепції думи — думності, кобзарсько-бандурної спадщини.

Висновки. Узагальнюючи наведені історичні відомості щодо культурної ідеї, яка була висунута великим державним діячем і полководцем XV ст. і дітищем якої став Ягеллонський університет, відзначаємо:

- освітня спрямованість ягеллонства нерозривно пов'язана з національно-конфесійною багатоскладовістю в межах прослов'янського об'єднання викладацького й учнівського загалів, а це ускладнювало відкриття богословського факультету, природного в університетах Західної Європи, у двоконфесійному складі Ягеллонського університету народжувало певні складності — такий факультет донині не існує в цьому вищому навчальному закладі;

- історично суттєвою корегуючою складовою буття Ягеллонського і Львівського стала неоягеллонська-панславистська світоглядна хвиля XIX — першої половини XX ст., свідомством впливовості якої є «рівняння на європейський Схід» найвидатніших представників культури й мистецтва Польщі XX ст. (Б. Прус, Я. Івашкевич, Л. Роговський, І. Падеревський, К. Шимановський, В. Малішевський, А. Пануфнік) — чи то суть творчої позиції взагалі, чи сюжетно-програмний заряд музичних композицій;

- історична пов'язаність Ягеллонського й Львівського університетів як таких, що мали й мають можливості вибирати свої пріоритет-

ні навчально-наукові напрямки, спрямовуючи останні чи до ягеллонської генези, чи до актуальних узагальнюючих європейських позицій, чи до певного ситуаційного національного вибору, які невідривні від культурного генокоду навчального закладу, що дав початок системі освіти Польщі та України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бэлза И. История польской музыкальной культуры. Москва, 1954. Т. 1. 333 с.
2. Волинский Э. Кароль Шимановский. 1882–1937. Краткий очерк жизни и творчества. Ленинград, 1974. 88 с.
3. Граб У. Музикологія як університетська дисципліна: львівська музикологічна школа Адольфа Хибінського (1912–1941). Львів, 2009. 177 с.
4. Гиса О. Краківська та львівська музикознавчі школи як феномен культури України та Польщі: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2017. 217 с.
5. Лисса З., Хоминский Ю. Музыка польского Возрождения. *Избранные труды польских музыковедов*. Москва, 1959. Сб. 2. 51 с.
6. Малиновский Е. Бидермейер в польской живописи. О Просвещении и романтизме: советские и польские исследования. Москва, 1989. 192 с.
7. Подобас І. Мазурки Ф. Шопена в контексті варшавського бідермаєра : дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 Музичне мистецтво / Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової. Одеса, 2012. С. 9.
8. Русская Православная Церковь 988–1988. Очерки истории I — XIX вв. Москва, 1988. Вып. 1. 112 с.
9. Танаева Л. Сарматский портрет. Из истории польского портрета эпохи барокко. Москва, 1979. 303 с.
10. Ягеллоны. URL : <https://ru.wikipedia.org/?oldid=76583129> (дата звернення: 10.04.2017).
11. Bolesławska B. Panufnik. Kraków : PWM SA, 2001. 459 s.
12. Lissa Z. Organizacja twórczości muzykologicznej. *Kwartalnik muzyczny*. Kraków, 1949. № 25. S. 212–221.
13. Tazbir J. Synkretyzm a kultura sarmatska. *Teksty*. 1974. № 4.

REFERENCES

1. Belza, I. (1954). The History of Polish Music Culture. Moscow [in Russian].
2. Volynsky, E. (1974). Karol Shimanovsky 1882–1937. A brief outline of life and creativity. Leningrad [in Russian].
3. Hrab, U. (2009). Musicology as a university discipline: Lviv School of Musicology of Adolf Chybinsky (1912–1941). Lviv: Ukrainian Catholic University [in Ukrainian].

4. Hysa, O. (2017). Krakow's and Lviv's schools of musicology as a phenomenon of culture of Ukraine and Poland. Candidate's thesis. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].
5. Lissa, Z. Khominsky, Y. (1959). Music of the Polish Renaissance. Selected works of Polish musicologists. Moscow [in Russian].
6. Malinovsky, E. (1989). Biedermeier in Polish painting. About Enlightenment and Romanticism: Soviet and Polish Studies. Moscow [in Russian].
7. Podobas, I. (2012). Mazurki of F. Chopin in the context of the Warsaw Biedermeier. Candidate's thesis. Odessa [in Ukrainian].
8. The Russian Orthodox Church 988–1988. Essays on the history of the I – XIX centuries. 1988. Moscow [in Russian].
9. Tanaeva, L. (1979). Sarmatian portrait. From the history of the Polish portrait of the Baroque era. Moscow: Nauka [in Russian].
10. Jagellons. URL: <https://ru.wikipedia.org/?oldid=76583129> (Appointment Date: Apr 10, 2017).
11. Bolesławska, B. (2001). Panufnik. Kraków: PWM SA [in Polish].
12. Lissa, Z. (1949). Organizational Culture of Musicology. Musical Quarterly Kraków [in Polish].
13. Tazbir, J. (1974). Synkretyzm a kultura sarmatska. Teksty [in Polish].

Стаття надійшла до редакції 26.09.2018

УДК 78.01+78.085

DOI: 10.31723/2524–0447–2018–27–2–275–286

Volodymyr Petrovich Kleschukov

<http://orcid.org/0000–0002–6559–3877>,

*Applicant of the Department of Department of the Music History and Musical Ethnography of The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music
kvp.rabota70@gmail.com*

ABOUT THE INTERACTION OF INTONATION AND KINESICS IN MUSIC

The purpose. The article identifies the principles of functioning of the movement, plastic, kinesics, spatiality, visualization categories in the musical art. ***The research methodology*** consists in the application of comparative, aesthetic and cultural, historical methods, as well as systemic, synergistic, musicological and music and performing approaches. ***The scientific novelty*** of the work lies in the deepening of ideas about the plastic nature of musical art. The rhythm and intonation manifestations in the performance and perception of music, their organic connection with all musical and expressive means are analyzed and substantiated. ***Conclusions.*** The study of the functioning and interaction of intonation